

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 26 Ιουλίου 1989

Αριθ. ~~Πρωτ.~~ 9

Π ρ ο ς

Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών
(Δ/νση Μεταφορών Υπηρ.Μον.Εθν.Εμπορ.
Μεταφορών Τμήμα Β')

Σε σχέση με το ερώτημα που διατυπώνεται με το υπ' αριθ. Α2/Β2/40295/1942 του έτους 1988 έγγραφό σας ως προς το πεδίο και την έκταση εφαρμογής του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ, Ν.614/1977), σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Στο άρθρο 1 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ, Ν. 614/1977), το οποίο φέρει τον παράτιτλο "πεδίων εφαρμογής του Κώδικος", ορίζεται ότι "ο παρών Κώδιξ ρυθμίζει τα της κυκλοφορίας εν γένει επί πάσης οδού της χώρας". Η διάταξη αυτή αποτελεί επανάληψη της διατάξεως του άρθρου 1 του προϊσχύσαντος ΚΟΚ (Ν.Δ/τος 4233/1962).

Β. Στο άρθρο 2 του ΚΟΚ (Ν. 614/1977) το οποίο φέρει τον παράτιτλο "ορισμοί", ορίζεται ότι "δια την εφαρμογήν του παρόντος κώδικος νοείται ως οδός ολόκληρη η επιφάνεια εδάφους η προοριζομένη δια δημοσίαν κυκλοφορίαν". Πρέπει να λεχθεί ότι στο άρθρο 2 εδαφ. β του προϊσχύσαντος ΚΟΚ (Ν.Δ/μα 4233/1962) οριζόταν ότι "ως οδός νοείται η επιφάνεια εδάφους η προοριζομένη δια την κυκλοφορίαν πεζών, οχημάτων και ζώων" και συνεπώς, δεν περιεχόταν ο ως άνω ειδικότερος προσδιορισμός "δια δημοσίαν κυκλοφορίαν".

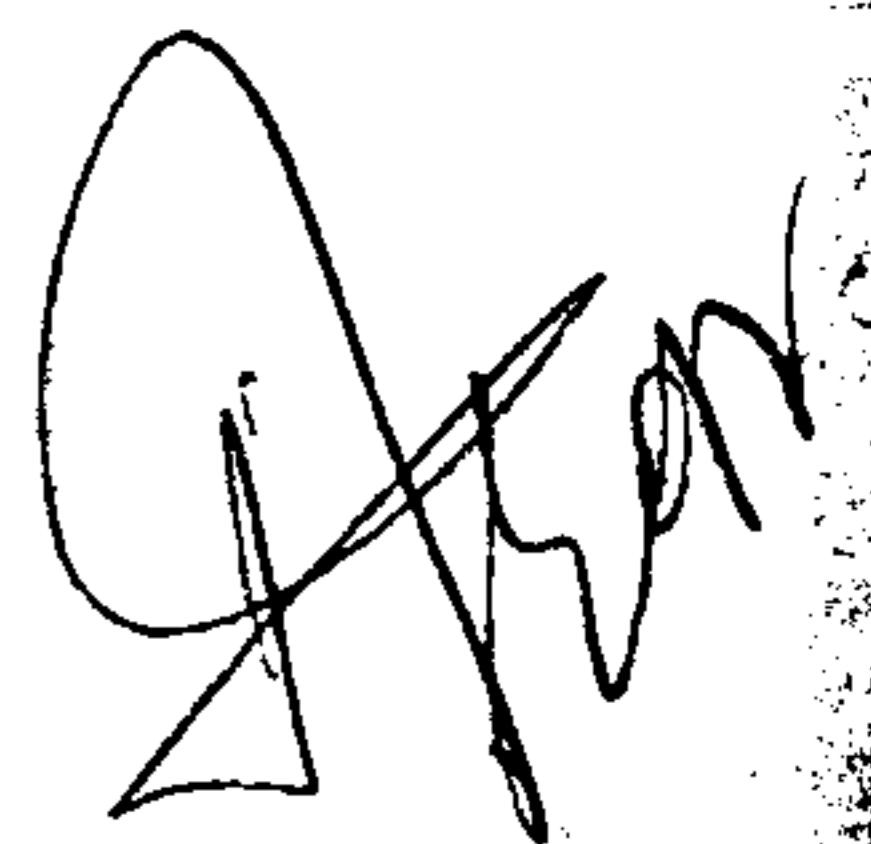
Γ. Ενόψει των ως άνω διατάξεων μπορούν να υποστηριχθούν ενδεχομένως οι ακόλουθες τρεις (3) ερμηνευτικές εκδοχές:

1.- Κατά μία άποψη η εφαρμογή των διατάξεων του ΚΟΚ

(και ειδικότερα η εφαρμογή των άρθρων 32 παραγρ. Β, 85 παραγρ. 5 και 6 και 88 παραγρ. 4, τα οποία άρθρα και αναφέρονται στο ως άνω ερώτημά σας) προϋποθέτει πάντοτε κυκλοφορία σχημάτων σε οδούς προοριζόμενες "δια δημοσίαν κυκλοφορίαν" και ότι συνεπώς αποκλείεται η εφαρμογή των διατάξεων αυτών όταν τα οχήματα κυκλοφορούν μέσα σε ιδιωτικούς χώρους επιχειρήσεων λατομείων, ρουχείων κ.τ.λ. Η άποψη αυτή υποστηρίζεται από το Νομικό Σύμβουλο του Υπουργείου σας με την υπ' αριθ. 966/8-12-1987 γνωμοδότησή του, την οποία μας διαβιβάζετε μαζί με το ως άνω ερώτημά σας.

2.- Θα μπορούσε ενδεχομένως να υποστηριχθεί και η αντίθετη άποψη, κατά την οποία ο ορισμός της οδού στο άρθρο 2 του ΚΟΚ, ο οποίος περιορίζει την έννοια της οδού (αφού προϋποθέτει η οδός να είναι προορισμένη της για δημόσια κυκλοφορία), δεν αναφέρεται και στο προηγούμενο άρθρο 1 του ΚΟΚ (με το οποίο ως γενική ρήτρα ορίζεται ότι ο ΚΟΚ εφαρμόζεται κατ' αρχήν "επί πάσης οδού της χώρας"), αλλά αναφέρεται στις περαιτέρω (μετά το άρθρο 2) διατάξεις του ΚΟΚ, στις οποίες είτε στο κείμενο της διατάξεως γίνεται λόγος ρητώς για οδό (όπως π.χ. στις διατάξεις των άρθρων 9, 12, 16 του ΚΟΚ και άλλες ανάγκαιες), είτε από τον ερμηνευτικώς συναγόμενο σκοπό της διατάξεως συναγεται ότι η εφαρμογή της διατάξεως προϋποθέτει οδό προοριζόμενη "δια δημοσίαν κυκλοφορίαν".

3.- Τέλος θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ναι μεν η εφαρμογή των διατάξεων του ΚΟΚ προϋποθέτει κυκλοφορία οχημάτων σε οδούς προοριζόμενες "δια δημοσίαν κυκλοφορίαν", ως οδός όμως προοριζόμενη "δια δημοσίαν κυκλοφορίαν" πρέπει να

νοηθεί κατά διασταλτική ερμηνεία και οιαδήποτε οδός (δημόσια ή ιδιωτική), από την οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση διέρχεται ή διακινείται αβριστος και απροσδιόριστος εκ των προτέρων αριθμός προσώπων ή οχημάτων, όταν η διασταλτική αυτή ερμηνεία επιβάλλεται από την ratio και το σκοπό της συγκεκριμένης διατάξεως του ΚΟΚ. Θα πρέπει να τονισθεί ότι η άποψη αυτή περί διασταλτικής ερμηνείας της "δια δημοσίαν κυκλοφορίαν" προοριζομένης οδού έχει εφαρμογή και γύρω τις ποινικές διατάξεις του ΚΟΚ, ενόψει του ότι στο ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο, ενώ αποκλείεται η αναλογική ερμηνεία προς θεμελίωση ή επαύξηση του αξιοποίνου, αντιθέτως είναι επιτρεπτή η διασταλτική ερμηνεία ουσιαστικών ποινικών διατάξεων, όταν τούτο ανταποκρίνεται στο σκοπό του νόμου και στη βούληση του νομοθέτη, ο οποίος εκφράστηκε σπενότερα από ό,τι ήθελε (πρβλ. γενικώς για τη διασταλτική ερμηνεία στο ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο Ολομελείας Αρείου Πάγου 283/1989 και Ν. Χωραφά, Ποινικόν Δίκαιον, 1978, έκδοση υπό Κ. Σταμάτη, σελ. 63).

Δ.- Η ως άνω (στο στοιχείο Γ') πρώτη άποψη (υπό τον αριθμό 1) δεν είναι, κατά τη γνώμη μας, ορθή ως προς το υποστηριζόμενο ότι ουδέποτε εφαρμόζονται επί ιδιωτικών οδών οι ως άνω διατάξεις των άρθρων 52 παραγρ. 8, 85 παράγρ. 5 και 6 και 88 παράγρ. 4 ΚΟΚ, οι οποίες και αναφέρονται στο ως άνω ερώτημα σας. Στα πλαίσια του συνδυασμού των δύο άλλων απόψεων η γνώμη μας για το πεδίο εφαρμογής των ως άνω συγκεκριμένων διατάξεων είναι η ακόλουθη:

α) Στο άρθρο 88 παράγρ. 1 του ΚΟΚ ορίζεται ότι "ουδέν μηχανοκίνητον όχημα, ρυμουκλούμενον, μοτοποδήλατον ή ζωήλατον όχημα επιτρέπεται να κυκλοφορεί εις οιονδήποτε χώρον εις την Ελλάδα, εάν δεν έχει εκδοθεί δι' αυτό άδεια κυκλοφορίας". Όπως

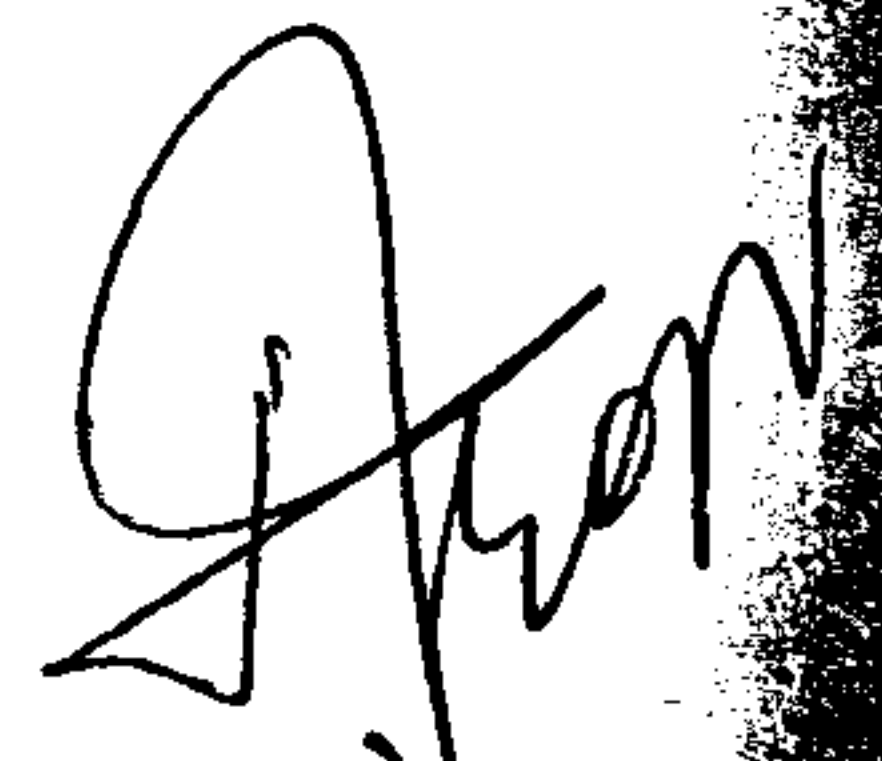
καυθαρ-
γράφεται
"ανταπο-
κρίνεται"

Α. Γ. Κ.

ρητώς ορίζεται στο κείμενο της διατάξεως, η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή για οχήματα που κυκλοφορούν "εις οιονδήποτε χώρον εις την Ελλάδα" (και όχι μόνο σε οδούς προοριζόμενες για δημοσία κυκλοφορία) ήτοι συνεπώς η ποινική κύρωση που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου 88 του ΚΟΚ αναφέρεται σε οχήματα που κυκλοφορούν "εις οιονδήποτε χώρον εις την Ελλάδα", άρα και σε ιδιωτικές οδούς.

β) Το ίδιο πρέπει να λεχθεί και για τις ποινικές διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 85 του ΚΟΚ, ενόψει μάλιστα και του ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου Β του ΚΟΚ (άρθρα 84 έως 93) περί ταξινομήσεως, απογραφής και θέσεως σε κυκλοφορία οχημάτων έχουν εφαρμογή, όπως συνάγεται και από το σκοπό της θεσπίσεως των διατάξεων αυτών, για οχήματα που κυκλοφορούν σε οποιοδήποτε χώρο στην Ελλάδα (και όχι μόνο σε οδούς προοριζόμενες για δημοσία κυκλοφορία), όπως τούτο άλλως τε καταφαίνεται και από τη διατύπωση των ειδικότερων σχετικών διατάξεων των άρθρων 87 παραγρ. 1, 88 παραγρ. 1 και 90 παραγρ. 1 του ΚΟΚ.

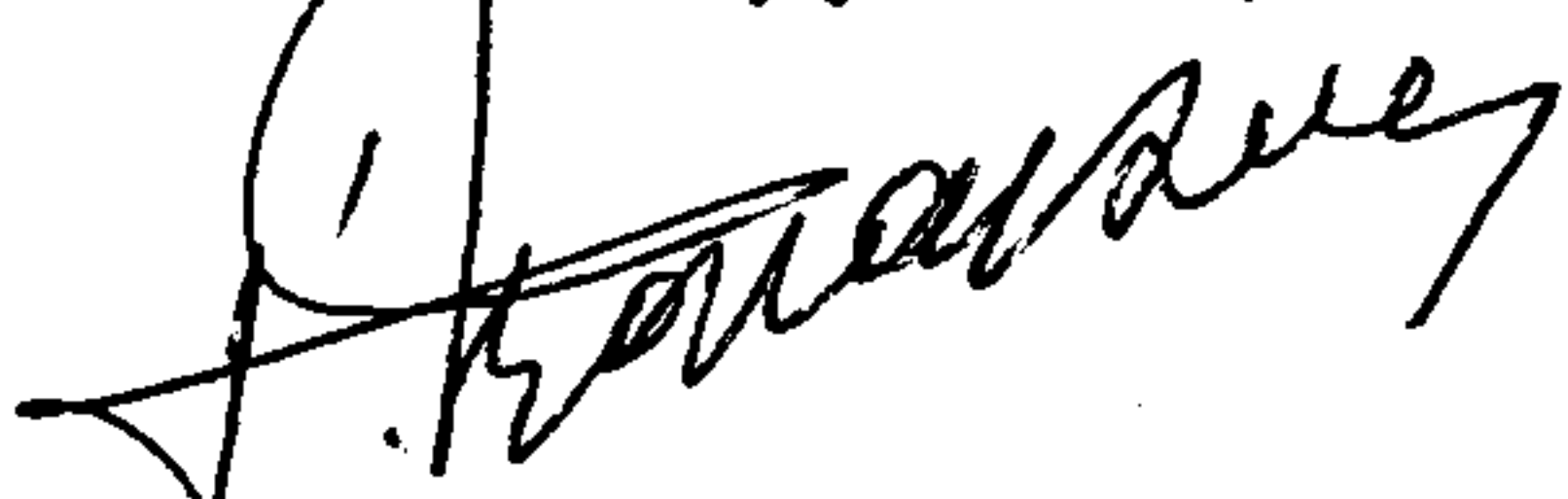
γ) Στο άρθρο 32 παραγρ. 1 και 8 του ΚΟΚ ορίζεται ότι "το μικτόν βάρος οχήματος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το μέγιστον επιτρεπόμενον βάρος αυτού" (πρβλ. σχετικώς και Πρ. Δ/μα 1161/1977) και όποιος παραβαίνων τη διάταξη αυτή "δι' υπερβάσεως του μεγίστου επιτρεπομένου βάρους του οχήματος κατά ποσοστόν μέχρι 10% τιμωρείται δια προστίμου και κατά ποσοστόν ανώτερον του 10% δια χρηματικής ποινής". Η διάταξη αυτή αποβλέπει, εκτός των άλλων, και στην ασφαλή και χωρίς κίνδυνο για τους τρίτους και για τα άλλα κινούμενα οχήματα διακίνηση και κυκλοφορία του φέροντος το αναφερόμενο στην εν λόγω διάταξη φορτίο (πρβλ. σχετικώς και το άρθρο 46 παραγρ.

2
01
5
K

1 του ΚΟΚ, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 32 παράγρ. 8 του ΚΟΚ),
 Συνεπώς από το σκοπό αυτό της εν λόγω διατάξεως του άρθρου
 32 παράγρ. 1 και 8 του ΚΟΚ και ενόψει της ως άνω (στο στοιχείο
 Γ, αριθμ. 3) απόψεως περί διασταλτικής ερμηνείας της έννοιας
 της "δια δημοσίαν κυκλοφορίαν" οδού, είναι, κατά τη γνώμη μας,
 ορθότερο να γίνει δεκτό ότι η ως άνω διάταξη του άρθρου 32
 παράγρ. 1 και 8 του ΚΟΚ έχει εφαρμογή και για τα οχήματα που
 κυκλοφορούν είτε σε δημόσιες, είτε σε ιδιωτικές οδούς, όταν στις
 τελευταίες κυκλοφορεί, διέρχεται και διακινείται στη συγκεκρι-
 μένη περίπτωση αόριστος και απροσδιόριστος εκ των προτέρων
 αριθμός προσώπων ή οχημάτων (όπως π.χ. πλατομερία, ορυχεία κ.τ.λ.)

Ε. Στο ερώτημά σας αν στις ανωτέρω (στο στοιχείο Δ) πε-
 ρεπτώσεις "νομιμοποιούνται τα όργανα της τάξεως για την πα-
 ραπομπή των υπευθύνων στα ποινικά δικαστήρια" (υπό την έννοια
 προφανώς της υποβολής μηνύσεως εκμέρους των) η απάντηση είναι
 καταφατική.

Ο Αντίισαγγελέας

Γεώργιος Πλαγιανάκος

τούτο μηδ-
 ρεί να
 συμβαίνει
 στα

